

**REGISTAR RIZIKA FEDERALNE UPRAVE ZA GEODETSKE I
IMOVINSKO-PRAVNE POSLOVE**

Prosinac, 2021. godine

I. UVOD

U skladu s odredbama Zakona o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH (Sl.novine Federacije 38/16) **financijsko upravljanje i kontrola (FUK)** je sveobuhvatan sustav politika, procedura i aktivnosti koji uspostavlja i za koji je odgovoran rukovodilac Federalne uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove. Upravljanje rizicima je neizostavan dio poslovanja koji služi kao kontrolna podrška da će se, pri ostvarivanju postavljenih ciljeva, budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, odgovorno, ekonomično, efikasno i efektivno. Upravljanje rizicima je cjelokupan proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, uzimajući u obzir nadležnost Uprave, te preduzimanja potrebnih aktivnosti u svrhu smanjenja rizika kroz primjenu sustava FUK-a. Rukovodeći državni službenici, u skladu sa dodijeljenim ovlaštenjima i odgovornostima, odgovorni su za ispunjavanje ciljeva u okviru svojih nadležnosti, a time i upravljanjem rizicima. Rukovodilac Uprave odgovoran je za postavljanje i ostvarivanje ciljeva, te uspostavljanje efkasnog i efektivnog upravljanja rizicima koji će pomoći u ostvarivanju postavljenih ciljeva.

Zakon o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji definira rizik kao mogućnost da će se desiti neki događaj koji može utjecati na ostvarivanje ciljeva Uprave, a karakterizira ga vjerojatnost dešavanja događaja i rezultirajući utjecaj ukoliko se on desi. Rizik se može definirati kao prijetnja ostvarenju ciljeva, projekata, programa ili pružanja usluga građanima, ali i djelatnika Uprave. Osim promatranja rizika u negativnom smislu, potrebno je razmotriti prilike za iskorištavanje pozitivnog efekta pojave određenog rizika. Ovaj tip rizika odnosi se na razvoj i modernizaciju Uprave i njenih aktivnosti, koja zahtijeva prilagođavanje novim okolnostima i očekivanjima.

II. OSNIVANJE I NADLEŽNOSTI FGU

Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove temeljem članka 23. Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave ("Službene novine Federacije BiH br.8/95,2/96,9/96 i 48/99) vrši upravne i druge stručne poslove iz nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine koji se odnose na: uspostavu, održavanje i obnovu izmjere, uspostavu i održavanje katastra nekretnina, katastar komunalnih uređaja, izuzev poslova koji su zakonom dati u nadležnost kantona i općina, kartografiranje teritorije Federacije BiH, vođenje tehničke arhive originala planova i karata, osnovnih geodetskih radova i drugih podataka dobivenih vršenjem geodetskih radova, komasaciju zemljišta i izmjeru zemljišta za posebne potrebe, evidenciju na nekretninama i davanje prijedloga za reprivatizaciju imovine i inspeksijski nadzor nad poslovima izmjere i katastra nekretnina, katastra zemljišta i katastra komunalnih uređaja, te priprema propise iz geodetske i oblasti imovinsko-pravnih odnosa, vrši izradu pravilnika, analiza, izvješća, stručnih naputaka i pojašnjenja, prati izvršenje zakona i drugih propisa, izrađuje analitičke i informativne materijale, postupa po žalbama izjavljenim na odluke općinskih organa uprave nadležnim za geodetske i imovinsko-pravne poslove u oblasti geodetskih i imovinsko-pravnih poslova, te vrši poslove općeg karaktera u vezi financijskog i kancelarijskog poslovanja, kao i personalne poslove u vezi radnopravnog statusa državnih službenika i namještenika Federalne uprave.

A. ORGANIZACIONA ŠEMA

B. VIZIJA, MISIJA, CILJEVI

Aktivnosti Federalne uprave temelje se na Viziji i Misiji i Strategiji razvoja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Federacija BiH) za period od 2021. do 2027. godine:

Misija: : Federalna uprava za geodetske i imovinsko pravne poslove je središnje mjesto u Federaciji BiH za prikupljanje, ažuriranje, kontrolu i distribuciju aktualnih prostornih podataka. FGU vodi i razvija katastar nekretnina i službene prostorne podloge s kojima omogućuje napredno upravljanje prostorom, pojavama i procesima u prostoru tijelima javne vlasti, ubrzani razvoj gospodarskim subjektima i doprinosi pravnoj sigurnosti vlasništva svim subjektima s točnim i ažurnim podacima. FGU kreira i realizira Infrastrukturu Prostornih Podataka.

Vizija: Izgrađen efikasan, siguran i održiv sustav evidencije nekretnina, uz osiguranje točnosti i kvaliteta prostornih podataka, kroz kontinuirano prikupljanje, održavanje i dostupnost u digitalnom obliku.

Osnovni preduvjet za upravljanje rizicima je postojanje ciljeva. Polazeći od misije i vizije FGU, usvojenih strateških dokumenata u prethodnom razdoblju, nastojanja da se doprinese ispunjenju uvjeta za pristupanje EU, potreba korisnika, detaljne analize postojećeg stanja i razmatrajući izazove strateškog planiranja, identificirane su potrebne promjene i unapređenja u radu FGU i definirani sljedeći strateški ciljevi:

- **Strateški cilj 1.: Unaprijeđena oblast izmjere, osnovnih geodetskih radova, kartografije i komasacije na prostoru Federacije BiH.** Novom izmjerom i unapređenjem oblasti premjera ažurirat će se podaci o katastarskim česticama i objektima na njima što ima za cilj osigurati ažurne i točne tehničke podataka o nekretninama: prostorni položaj nekretnine, način korištenja, korisnika nekretnine te druge podatke koji doprinose kvalitetnom korištenju istih. Osnovni geodetski radovi obuhvatit će aktivnosti koje se odnose na uspostavu i održavanje državnih referentnih sustava (prostorni referentni sustav, referentni sustav u ravni projekcije, visinski

referentni sustav, gravimetrijski referentni sustav, astronomsko-geodetski i magnetometrijski referentni sustav), njima odgovarajućih referentnih okvira, određivanje referentnih površina (elipsoidi i geoid/kvazigeoid) i određivanje digitalnog modela reljefa za potrebe osnovnih geodetskih radova. Nove tehnološke mogućnosti nastale zadnjih desetljeća uvjetovale su promjene u načinu prikupljanja, obrade, vizualizacije, pohrane i distribucije prostornih podataka, zbog čega su prilagođeni postojeći i usvojeni novi propisi iz oblasti kartografije, za topografski prikaz prostora Federacije BiH, kako za potrebe javnih institucija, tako i za potrebe drugih korisnika. Komasaacija zemljišta ima za cilj okrupnjavanje i grupiranje parcela poljoprivrednog zemljišta, poboljšanje infrastrukture gradnjom mreže puteva, kanala i sustava navodnjavanja, čime je omogućena rentabilnija poljoprivredna proizvodnja, te konkurentnost poljoprivrednih proizvoda na europskom tržištu.

- **Strateški cilj 2.: Prostorni podaci FGU trebaju reflektirati stvarno stanje na terenu, uz osigurano prikupljanje i vođenje u digitalnom obliku sukladno definiranim modelima podataka i osigurano dugoročno održavanje kvaliteta i interoperabilnosti.** FGU će zajedno za službama nadležnim za geodetske poslove i katastar zemljišta/nekretnina JLS kontinuirano raditi na prikupljanju, obradi i analizi prostornih podataka Federacije BiH (topografski, geodetski, katastarski i IPP FBiH), a sve sukladno pisanim nadležnostima. Za implementaciju ovog strateškog cilja neophodno je kvalitetno prikupljanje i održavanje prostornih podataka kroz ranije uspostavljene geoinformacijske sustave katastra zemljišta/nekretnina, katastra komunalnih uređaja, mreže permanentnih stanica (FBiHPOS), adresnog registra, registra cijena nekretnina, digitalnog arhiva i geodetskih točaka. Pored navedenih geoinformacijskih sustava FGU će koristiti i druge informacijske sustave i softverske produkte za prikupljanje, analizu, obradu i distribuciju prostornih podataka, kao što su sustav za upravljanje bazom podataka Oracle 11g, ArcGIS for Desktop, ArcGIS for Server, FME, GeoServer, itd. U cilju osiguravanja kvalitetnog korištenja navedenih informacijskih sustava i softverskih produkata vršit će se njihovo kontinuirano održavanje.
- **Strateški cilj 3.: Prostorni podaci FGU dostupni korisnicima putem standardiziranih web servisa i e-usluga.** Prepoznavši značaj dostupnosti prostornih podataka (topografski, geodetski, katastarski i IPP FBiH) putem web servisa i e-usluga, FGU će za vrijeme trajanja ove Strategije kontinuirano provoditi aktivnosti na implementaciji ovog strateškog cilja. Razmjena i distribucija prostornih podataka kojima raspolaže FGU, kao i podataka IPP Federacije BiH će biti utemeljena na važećim pravnim propisima i internacionalnim standardima. Korisnici prostornih podataka će na lak i brz način imati na raspolaganju kvalitetne podatke.
- **Strateški cilj 4: Kroz zakonito i efikasno rješavanje u upravnim stvarima dati puni doprinos pravnoj sigurnosti i podizanju nivoa povjerenja u državne organe.** Osnovna misija i primarni cilj Uprave kada su u pitanju nadležnosti u području imovinsko-pravnih odnosa na nekretninama jeste osigurati rješavanje upravnih stvari iz okvira propisanih nadležnosti u zakonskim ili barem razumnim rokovima, te su svi drugi ciljevi i aktivnosti podređeni ovom osnovnom cilju. I pored dostupnosti modernih informacijskih tehnologija ostvarenje osnovnog cilja ovisi od kvaliteta i broja osoblja koje obavlja poslove upravnog rješavanja, a koje da bi odgovorilo obvezama mora posjedovati visoko izdiferencirana stručna znanja i iskustvo u radu. Osim toga to osoblje mora biti motivirano i prihvatiti aktivan odnos prema radu i radnim zadacima.

Vrlo važan zadatak Uprave jeste osigurati kontinuiranu i efikasnu podršku Vladi Federacije BiH u pripremi propisa, rješenja i drugih akata iz oblasti imovinsko-pravnih odnosa na nekretninama.

III. MJERE UPRAVLJANJA RIZICIMA NA NIVOU FGU

Sagledavajući važnost sprovođenja upravljanja rizicima, FGU se zalaže da efikasno, efektno i ekonomično upravlja rizicima koji bi mogli biti prijetnja izvršavanju postavljenih ciljeva i programa. Sukladno tome, FGU kontinuirano će raditi na unapređenju procesa s ciljem izbjegavanja aktivnosti koje nose rizik značajnog i štetnog djelovanja na aktivnosti unutar Uprave ili koje mogu u znatnoj mjeri imati utjecaj na ugled uprave. U sklopu poslovnih aktivnosti FGU upravljanje rizicima je sastavni dio procesa planiranja i donošenja odluka.

Direktor je odgovoran za implementaciju sustava internih kontrola. Svi rukovodioci organizacionih jedinica imaju dužnost i obvezu financijske kontrole, kako bi osigurali najbolju uporabu resursa i minimiziranje gubitka, te rasipanja i zlouporabe imovine Uprave, prevare i korupcije.

Svi djelatnici FGU imaju obvezu da se pridržavaju najviših standarda u radu sa financijskim i poslovnim sredstvima, kao i svim ostalim poslovnim aktivnostima. Rukovodioci sektora dužni su da osiguraju da su zaposleni u potpunosti upoznati sa standardima, pravilnicima i postupcima kontrole, kao i da tijekom obavljanja svoje dužnosti rade u skladu sa istim.

U skladu sa člankom 22. Pravilnika o unutarnjem ustroju, direktor jednom mjesečno saziva stručni kolegij FGU, na kojem prisustvuju Tajnik Uprave i pomoćnici direktora, odnosno rukovodioci sektora, kao i djelatnici koje odredi Direktor, gdje se raspravlja o poslovnim aktivnostima, svim važnim ciljevima kao i rizicima koji prate ciljeve, uključujući i periodičnu suradnju sa internim revizorom.

Pravilnikom o internim kontrolama i internim postupcima člankom 20. reguliran je postupak procjene rizika. Efikasan sustav interne kontrole zahtijeva prepoznavanje i konstantnu procjenu ocjenjivanje poslovnih rizika, koji mogu onemogućiti postizanje poslovnih ciljeva i vrši se kontinuirano. Sve kontrolne radnje u sustavu interne kontrole Uprave, s aspekta svrhe njihovog izvođenja, svrstavaju se u sljedeće vrste interne kontrole:

- a) preventivna kontrola koja preventivno umanjuje nivo rizika za pojavu nezakonitosti,
- b) razotkrivajuća kontrola kojom se otkrivaju sve nastale nezakonitosti,
- c) korektivna kontrola kojom se utvrđuje potpunost, točnost, autentičnost i pravilnost realizacije plana korektivnih mjera za otklanjanje nepravilnosti konstatiranih tijekom pregleda i interne kontrole.

Procjena rizika se primjenjuje radi utvrđivanja vjerovatnoće nastanka neželjenih dešavanja i ozbiljnosti posljedica takvih dešavanja, te utvrđivanja stupanja rizika (visok, srednji, nizak) za poslovne aktivnosti i iz djelokruga poslovanja Uprave.

U okviru definisanih strateških ciljeva predviđene su odgovarajuće mjere (programi) koje obuhvaćaju projekte i aktivnosti koje omogućavaju ostvarivanje strateških ciljeva. Prilikom definiranja strateških ciljeva određeni su i strateški rizici koji su detaljno analizirani radi planiranja mjera i aktivnosti za njihovo ublažavanje i kreiranje povoljnog okruženja i uvjeta za

implementaciju.

A. Metodologija upravljanja rizikom

Upravljanje rizicima prisutno je od samog osnivanja u radu FGU kroz stalno propitkivanje da li su naši ciljevi ostvarljivi, planovi realni i provedbene mjere primjerene, odnosno da li raspolažemo potrebnim resursima (financijskim, tehnološkim i ljudskim) da ih realiziramo.

Moderne teorije integrirale su upravljanje rizicima kao kontinuiranu aktivnost uz samu provedbu svih aktivnosti organizacije ili projekta kao sastavni dio upravljanja. Upravljanje rizicima tako je postalo sastavni dio upravljanja procesima i događajima i doprinosi smanjenju rizika od neželjenih situacija, odnosno minimiziranju posljedica pri donošenju odluka.

Sukladno navedenom, izvršena je analiza rizika koja se odnosi na implementaciju Strategije. Nastavno će se, uz razradu metodologije na razini FGU, vršiti procjena implementacije Strategije i to kroz re-evaluaciju rizika svake druge godine u periodu ostvarivanja Strategije. Predmetna re-evaluacija obuhvatiti će i predlaganje mjera i aktivnosti za ublažavanje uočenih rizika ili nastalih situacija.

Za ocjenjivanje rizika primijenjena je "što-ako" analiza (what-if analysis) za što su korištena dva osnovna pokazatelja:

- a) vjerovatnost da će se rizik ostvariti i
- b) utjecaj na FGU i realizaciju Strategije ukoliko se rizik ostvari.

Tabela 1. Kategorije ocjene rizika i pridodane skale

	<i>Zanemariv</i>	<i>Marginalan</i>	<i>Ozbiljan</i>	<i>Kritičan</i>	<i>Katastrofalan</i>
<i>Sigurna</i>	Srednja	Srednja	Visoka	Visoka	Visoka
<i>Vrlo vjerovatna</i>	Srednja	Srednja	Srednja	Visoka	Visoka
<i>Umjerena</i>	Niska	Srednja	Srednja	Srednja	Visoka
<i>Malo vjerovatna</i>	Niska	Niska	Srednja	Srednja	Srednja
<i>Zanemariva</i>	Niska	Niska	Niska	Srednja	Srednja

Izvor: "STRATEGIJA FEDERALNE UPRAVE ZA GEODETSKE I IMOVINSKO-PRAVNE POSLOVE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA PERIOD 2021. - 2027. GODINA" Sarajevo, prosinac 2021.godine

IV. REGISTAR RIZIKA

Redni broj	Rizik (kratak opis rizika)	Vrsta rizika	Odjel/ Sektor	Pregled kontrolnih mehanizama	Utjecaj	Vjarovatnoća	Stupanj prioriteta	Status	Odgovorna osoba	Pregled planiranih aktivnosti	Rok izvršenja planiranih aktivnosti
1	Neusvajanje potrebnih pravnih propisa koji predstavljaju dio pravnog okvira za implementaciju strateških ciljeva	Strateški	Kabinet direktora	Kontinuirano raditi na promoviranju značaja kvalitetnog pravnog okvira za uspostavu i vođenje kvalitetne evidencije o nekretninama, prikupljanju i distribuciji prostornih podataka. Pokušati redizajnirati i prilagoditi poslovne procese i projektne aktivnosti pozitivnom pravnom okviru kako bi se ostvarili definirani strateški ciljevi.	4	4	16	Aktivan	Direktor i Tajnik	Smanjiti rizik preventivnom kontrolom, organizovanjem sastanka sa rukovodećim državnim službenicima u na kojem će se izvijestiti i na obvezu pribavljanja propisanih mišljenja. Smanjiti rizik preventivnom kontrolom, organizovanjem sastanka Stručnog kolegija najmanje jednom mjesečno.	31.12.2027.
2	Nedostatak kadrova za obavljanje redovne djelatnosti iz nadležnosti uprave i nemogućnost angažiranja potrebnih kadrovskih resursa.	Strateški	Kabinet direktora	Kontinuirano raditi na informiranju Vlade Federacije BiH o značaju osiguravanja kvalitetnih kadrovskih resursa FGU za ostvarenje definiranih strateških ciljeva. Pokušati osigurati nedostajuće kadrovske kapacitete kroz angažiranje konsultanata putem postojećih i budućih kreditnih i donatorskih projekata.	3	5	15	Aktivan	Uprava	Zapošljavanje u državnoj službi provodi se kroz postupak javnog natječaja. Obzirom da Vlada FBiH sa ciljem ostvarivanja ušteda u proračunu FBiH, prakticira donositi mjere ograničavanja ili zabrane novih zapošljavanja državnih službenika i namještenika, slobodno radno mjesto moguće je jedino popunjavati putem premještaja, napredovanja ili internog oglasa. Popunjavanja	31.12.2027.

										kadrova kvalitetnim osobljem moguće je njihovim privremenim angažiranjem kroz projekte.	
3	Neosiguranje potrebnih finansijskih sredstva za implementaciju strateških ciljeva	Strateški	Kabinet direktora	Kontinuirano raditi na informiranju Vlade Federacije BiH o značaju osiguravanja neophodnih finansijskih resursa FGU za ostvarenje definiranih strateških ciljeva. Pokušati osigurati nedostajuće finansijske resurse kroz pripremanje novih kreditnih i donatorskih projekata.	3	4	12	Aktivan	Direktor, tajnik, stručni savjetnik za financije pomoćnici sektora	Blagovremeno pripremiti i dostaviti prijedlog odluke za dodjelu sredstava iz proračunske rezerve, ukoliko se na osnovu analize potreba za dodatnim sredstvima utvrdi osnovanost prijedloga odluke. Po ukazanoj potrebi nakon donošenja Odluke o privremenom financiranju.	31.12.2027.
4	Problem u ostvarivanju adekvatne suradnje sa sudionicima (raznih nivoa vlasti u BiH) u zajedničkoj implementaciji projekata	Strateški	Kabinet direktora	Kontinuirano raditi na poboljšanju suradnje i informiranju sudionika (raznih nivoa vlasti u BiH) o značaju kvalitetne i profesionalne suradnje na implementaciji zajedničkih projekata. U slučaju neusvajanja proračuna, Uprave se financiraju po Odluci o privremenom financiranju (samo tekući izdaci) na bazi jedne četvrtine odobrenog proračuna za proteklu godinu.	5	3	15	Aktivan	Direktor, tajnik, pomoćnici direktora	Kontinuirano organiziranje sastanaka, edukacija, seminara, konferencija, kroz sklapanje Ugovora, Sporazuma, održavanjem i unapređenjem odnosa kroz pismenu korespondenciju putem pošte, elektronskim putem i sl.	31.12.2027.

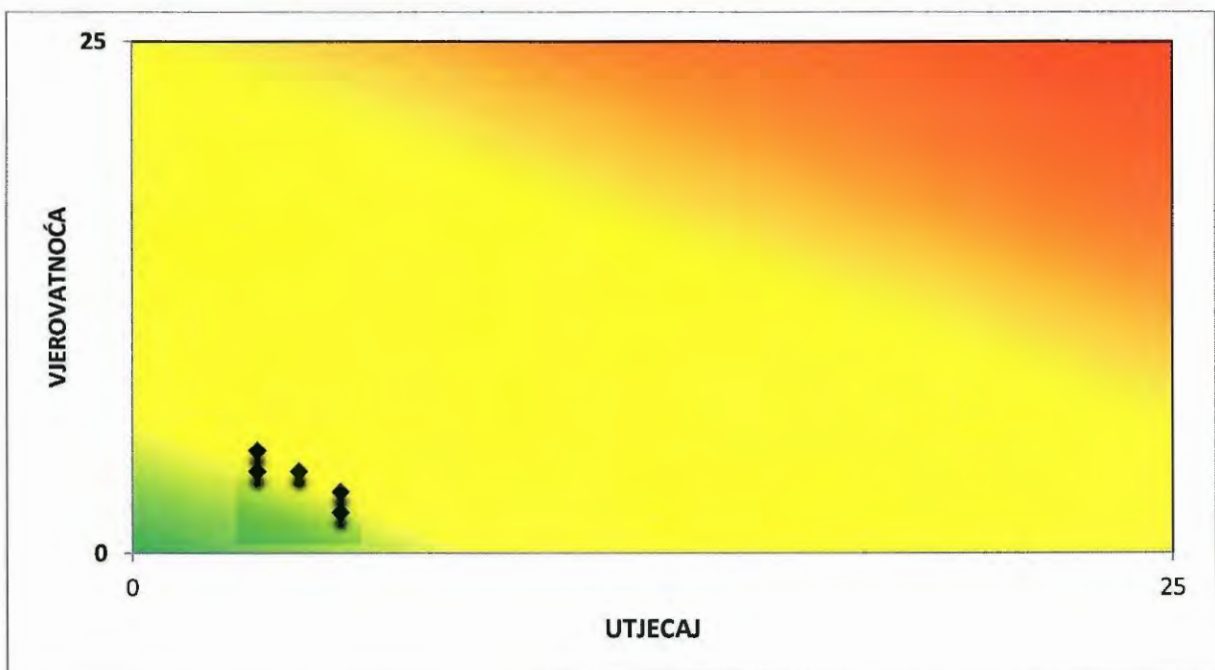
V. PROCJENA UKUPNE IZLOŽENOSTI RIZIKU – RANGIRANJE RIZIKA

Procjena izloženosti riziku je potrebna kako bi se utvrdili najznačajniji rizici kojima treba upravljati. Rangiranje rizika je temelj za određivanje prioriteta u realizaciji poslovnih ciljeva i izloženost rizicima istih. Formalni okvir za FUK osigurava efikasnije obavljanje zadatah aktivnosti državnih službenika, kao i smanjenje utjecaja identifikovanih rizika. Teži kontinuiranom procesu kontrole rizika, kroz sustav identifikacije rizika i upravljanje prijetnjama i šansama, što utječe na stvaranje okruženja koje doprinosi većem kvalitetu i rezultatima svih aktivnosti.

Ključ za procjenu ukupne izloženosti riziku je:

- <20 visok rizik (rizici koji su unijeti u Registar rizika),
- 10 – 19 srednji rizik (rizici koji ostaju u registru rizika organizacione jedinice),
- 1-9 – nizak rizik (rizici koji ostaju u registru rizika organizacione jedinice).

Visoki rizici su neprihvatljivi.

VI. ZAKLJUČAK

Postupkom identifikacije, evidencije i upravljanjem rizicima, konstatira se da nema neprihvatljivih rizika u Federalnoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove.

Nivo rezidualnog rizika će se tijekom predstojećeg razdoblja u određenim procentima smanjiti, temeljem predloženih mjera u skladu sa Planom u kojem su navedene mjere sa navedenim rokovima i zaduženim osobama.

IZRADILA: M.Sc.Econ. Iva Vidović

Broj: 01-02-3-2622/21
Sarajevo, prosinac 2021.godina

